

ALYTAUS LOPŠELIO-DARŽELIO „VYTURĖLIS“ EKO-DARŽELIO SAMPRATA

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Temos aktualumas. Darnus visuomenės vystymasis – ekonomine, ekologine ir socialine prasme - tai toks vystymasis, kuris patenkina dabartinio laikmečio poreikius, nesukeldamas pavojaus būsimoms kartoms patenkinti savuosius. Pastaraisiais metais darnus vystymasis tampa viena populiariausių ir ambicingiausių ilgalaikio visuomenės vystymosi ideologijų. Tai pirmiausia įpareigoja visuomenę keisti savo elgesį aplinkos atžvilgiu. Naujų technologijų plėtra, ekologiniai iššūkiai, skatina mąstyti apie ugdymo kokybę ir jos kaitą, būtinybę ugdyti atsakingą, sveiką, gebantį gyventi daroje su aplinka, ekologinėmis kompetencijomis pasižymintį asmenį. Kad visa tai būtų įgyvendinta globaliu mastu, reikia pradėti nuo pokyčių jau ikimokykliniame amžiuje. Šių kompetencijų ugdymas susijęs su pažinimu, įvairių aplinkos sistemų ryšių supratimu, žmogaus poveikio aplinkai suvokimu, atsakingo požiūrio ir elgesio su aplinka formavimu.

2. Pirmas sąmoningas lopšelio-darželio „Vyturėlis“ žingsnis darnios visuomenės vystymosi kryptimi – pasirinkimas būti Sveikatą stiprinančių mokyklų tinkle. Mūsų lopšelis-darželis nuo 2015 m. priklauso Sveikatą stiprinančių mokyklų tinklui „Sveika mokykla“. Programos tikslas - sukurti sveiko gyvenimo būdo ugdymo sistemą bei sveikatai palankią aplinką, sudarant sąlygas visiems lopšelio-darželio bendruomenės nariams formuoti fizinės, protinės, dvasinės sveikatos įgūdžius bei gilinti žinias.

3. Antras sąmoningas lopšelio-darželio „Vyturėlis“ žingsnis darnios visuomenės vystymosi kryptimi – Erasmus projektas „Du žingsniai EKO-darželio link“ ir savo EKO-darželio sampratos sukūrimo siekis.

4. Tvarumas - tai galimybė gyventi švariai jau šiandien. Tvarumo, darnumo ir ekologijos krypties koncepcija išreikšta veiklos planavimo dokumentuose.

5. EKO-darželio nuostata - Žemės ateitį kuriame visi!

II. EKO DARŽELIO SAMPRATA

6. EKO-darželio sampratą atskleidžia tvaraus ugdymo uždaviniai, principai, nuostatos.

7. Tvaraus ugdymo uždaviniai:

7.1. sudaryti sąlygas vaikams nuosekliai įgyti ekologijos ir aplinkos žinių, gebėjimų ir tapti atsakingais piliečiais, kuriančiais ir puoselėjančiais aplinką;

7.2. kurti lanksčios infrastruktūros darželį, ugdymo procesą organizuojant universaliose, daugiavilkišose ugdymosi erdvėse;

7.3. sudaryti lanksčias sąlygas patirtiniam ugdymuisi, ugdymo procesą siejant su situaciniu ugdymu, problemų analize ir sprendimu bendradarbiaujant;

7.4. ugdyti tvirtas vaikų ir darbuotojų sveikos gyvensenos ir aplinkos puoselėjimo bei kūrimo vertybines nuostatas;

7.5. plėtoti vaikų gebėjimus stebėti, tyrinėti bei suprasti, kad žmonių ir gamtos gyvenimas yra priklausomas vienas nuo kito;

7.6. skatinti būdų, kaip patenkinti žmogaus poreikius nesukeliant neigiamų žmogaus veiklos pasekmių juos supančiai aplinkai, ieškojimą;

7.7. ugdyti viso darželio bendruomenės sąmoningumą, kaip veikti atsakingai, tausoti gamtinius ir energinius išteklius.

8. Pagrindinis tvaraus **ugdymo tikslas** – ugdyti brandžią, turinčią esminių ekologijos ir aplinkos žinių, gebėjimų, vertybinių nuostatų asmenybę, gebančią savarankiškai pasirinkti tinkamas elgesio strategijas, prognozuoti savo veiklos padarinius aplinkai ir aktyviai veikti, siekiant aplinkos išsaugojimo.

9. Tvarus ugdymas grindžiamas principais:

9.1. inovatyvumo – lopšelio-darželio bendruomenės gyvenime priimamos, įgyvendinamos ir kuriamos naujos idėjos, skatinamas vaikų kūrybiškumas, novatoriškumas;

9.2. sąmoningo aktyvumo – per patyrimą, veiklą formuojamas giluminis supratimas, kad ekologinė veikla kuria pozityvų ryšį su aplinka, stiprina ir palaiko sveikatą;

9.3. integralumo – ekologijos ir aplinkos ugdymas apima visas lopšelio-darželio veiklos sritis;

9.4. nuoseklumo ir tęstinumo – atsižvelgiant į vaiko raidos etapus, vaikų poreikius ir interesus, formuojamas ekologijos ir aplinkos ugdymo veiklų turinys, kuris įgyvendinamas pagal lopšelio-darželio vykdomas programas;

9.5. bendruomeniškumo – visi bendruomenės nariai aktyviai veikia, kurdami lopšelio-darželio žaliąsias ir kitas edukacines erdves, dalyvauja žaliųjų zonų, želdinių kūrimo ir priežiūroje, kraštovaizdžio projektų rengime ir įgyvendinime;

9.6. patirtinio ugdymo – ugdymosi procese pagrindinį vaidmenį atlieka asmeninė patirtis, ugdymosi proceso, pažangos ir pasiekimų refleksija.

10. Tvaraus ugdymo pagrindinės nuostatos – dešimt EKO-darželio sampratos priesakų:

10.1. Rūpintis savo aplinka, Žeme ir savimi – mano sąmoningas pasirinkimas;

10.2. Kelią nueina tie, kurie eina;

10.3. Ne tik EKO žinios, bet ir EKO veikla;

10.4. Per mažų EKO darbų nėra;

10.5. Tvariai besielgianti šeima – tvariai augantis vaikas;

10.6. Geriausiai ugdome pavyzdžiu;

10.7. Gamtos pasaulis – tvariausia ugdymo(si) aplinka;

10.8. Tausok, dalinkis, naudok pakartotinai, nepirk be reikalo;

10.9. Praktikuok dvasinę ekologiją;

10.10. Mylėk ir saugok savo Žemę kaip myli ir saugai save.

III SKYRIUS

EKO DARŽELIO SAMPRATOS ĮGYVENDINIMO PRIELAIDOS

11. Pagrindinė EKO-darželio sampratos įgyvendinimo prielaida yra visuomenės pritarimas jos idėjoms ir mokyklos bendruomenės noras pačiai skatinti, inicijuoti pokyčius, keisti mokyklą.

12. Samprata turėtų būti naudojama kaip orientyras mokyklos veiklai tobulinti. Ji nenustato vieno konkretaus recepto, kaip tapti EKO-darželiu, bet žymi tobulėjimo kelią, paremtą mokyklos bendruomenės poreikiais ir susitarimais.

13. Problemos visapusiškumą, svarbumą ir savo veiklų įtaką jos gilinimui arba sprendimui suvokę mokytojai gebės labiau įsitraukti kurdami išteklius tausojančią įstaigos kultūrą.

14. EKO-darželio sampratą galima keisti, atsiradus naujiems poreikiams, pasitikrinus priesakų veiksmingumą/neveiksmingumą.

15. EKO-darželio samprata skelbiama viešai Alytaus lopšelio-darželio „Vyturėlis“ interneto svetainėje.